

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Milana Podhrázkého a soudců Petra Mikeše a Jitky Zavřelové v právní věci žalobce: **Research Centre, z. s. v likvidaci**, se sídlem Bohdalecká 1460/8, Praha 10, zastoupený JUDr. Mgr. Filipem Rigelem, Ph.D., advokátem se sídlem Teplého 2786, Pardubice, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 12. 2018, čj. 56368/18/5000-10480-710970, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 11. 2. 2020, čj. 10 Af 15/2019-84,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím změnil platební výměry Finančního úřadu pro hlavní město Prahu (dále jen „správce daně“) ze dne 24. 4. 2018, čj. 3579314/18/2000-31475-11003 a čj. 3579438/18/2000-31475-11003, kterými správce daně vyměřil žalobci odvod za porušení rozpočtové kázně. Žalovaný změnil pouze část výroku rozhodnutí správce daně spočívající v odkazu na konkrétní ustanovení právního předpisu. Ve zbytku zůstala rozhodnutí správce daně nedotčena.

[2] Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce u Městského soudu v Praze (dále „městský soud“). V žalobě mimo jiné uvedl, že mu rozhodnutí žalovaného bylo doručeno 15. 1. 2019 a žalobu podává včas.

[3] Městský soud žalobu usnesením ze dne 1. 7. 2019, čj. 10 Af 15/2019-37, odmítl jako opožděnou. Vyšel z toho, že rozhodnutí žalovaného bylo žalobci dle doručky založené ve správním spisu doručeno fikcí dne 7. 1. 2019. Žalovaný doručoval rozhodnutí žalobci, jelikož advokátce, které udělil plnou moc, byl k tomuto dni pozastaven výkon advokacie. Dne 11. 1. 2019 žalovaný dodal rozhodnutí rovněž do datové schránky likvidátora žalobce (doručeno mu bylo 15. 1. 2019). Pro určení počátku běhu žalobní lhůty je však podstatný den, kdy bylo rozhodnutí doručeno žalobci. Z § 24 odst. 2 ve spojení s § 25 a § 45 odst. 1 a 4 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád (dále jen „daňový řád“), neplyne, že by byl likvidátor považován za „procesního zástupce“ žalobce jako účastníka daňového řízení, jemuž má být doručováno místo žalobce. Likvidátor je totiž osobou oprávněnou za žalobce v zákonem stanovených případech jednat. Lhůta pro podání žaloby tudíž skončila 7. 3. 2019. Žalobce však žalobu podal až 15. 3. 2019, tedy po jejím marném uplynutí.

[4] Proti usnesení o odmítnutí žaloby podal žalobce kasační stížnost, které Nejvyšší správní soud vyhověl, napadené usnesení zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení (rozsudek ze dne 15. 10. 2019, čj. 8 Afs 223/2019-26). Shledal, že řízení před městským soudem bylo zatíženo vadou způsobující nezákonnost usnesení. Městský soud totiž vyšel pouze z obsahu správního spisu, aniž by žalobce seznámil se svým názorem na posouzení včasnosti žaloby a umožnil mu vyjádřit se k rozporu mezi žalobcem tvrzeným datem doručení rozhodnutí žalovaného a datem zjištěným ze správního spisu, resp. navrhnout důkazy k prokázání svého skutkového tvrzení.

[5] Po vrácení věci městský soud žalobce vyzval, aby se k rozporům týkajícím se data doručení vyjádřil, případně navrhl důkazy. Žalobce ve vyjádření předložil argumentaci, dle které je třeba za okamžik doručení považovat doručení likvidátorovi, což plyne z § 24 odst. 2 daňového řádu ve spojení s § 193 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „občanský zákoník“). Správce daně ostatně v průběhu řízení komunikoval výhradně s likvidátorem, což žalobce doložil protokolem o ústním jednání či e-mailovou komunikací. Žalovaný navíc poté, co se mu rozhodnutí vrátilo jako nedoručitelné v sídle žalobce, jej zaslal do datové schránky likvidátora, aniž by jej upozornil na to, že rozhodnutí považuje za doručené fikcí k jinému datu. Fikce doručení navíc nemohla nastat, jelikož rozhodnutí mělo být dle § 40 odst. 2 daňového řádu doručováno do vlastních rukou likvidátora.

[6] Městský soud žalobu usnesením označeným v záhlaví opět odmítl jako opožděnou. Ze správního spisu zjistil, že žalobce v průběhu správního řízení nepožádal o jiný způsob doručování než na adresu svého sídla dle § 45 odst. 1 daňového řádu. Rozhodnutí žalovaného bylo žalobci v souladu s § 47 odst. 2 daňového řádu doručeno fikcí dne 7. 1. 2019. Doručení rozhodnutí žalovaného dne 15. 1. 2019 rovněž do datové schránky likvidátora není relevantní. Likvidátora nelze považovat za zástupce žalobce, jemuž by mělo být rozhodnutí doručováno ve smyslu § 25 a § 41 daňového řádu namísto žalobce, což ostatně netvrdí ani žalobce. Městský soud nerozporuje dílčí závěr, že za žalobce, resp. jeho jménem jedná likvidátor, který nabyl působnost statutárního orgánu v rozsahu

pokračování

omezeném na účel likvidace, včetně daňového řízení. Z § 24 odst. 2 ve spojení s § 25 a § 45 daňového řádu však neplyne, že by měl být považován za „procesního zástupce“ žalobce jako účastníka daňového řízení, jemuž má být doručováno místo žalobce. Likvidátor sice je v případě doručování písemnosti do vlastních rukou žalobce oprávněn podle § 45 odst. 3 ve spojení s § 47 odst. 1 daňového řádu za něj doručovanou písemnost převzít. Z ničeho však neplyne povinnost finančních orgánů doručovat písemnosti určené žalobci přímo likvidátorovi (tj. do jeho datové schránky nebo na jeho adresu). Stejně jako neexistuje povinnost doručovat písemnosti do datové schránky či na adresu jednatele společnosti s ručením omezeným, která je účastníkem řízení. V případě, že si osoba oprávněná za žalobce jednat písemnost během úložní lhůty nevyzvedla, považuje se dle § 47 odst. 2 ve spojení s § 45 odst. 4 věty první daňového řádu za doručenou posledním dnem lhůty, a to i když se žalobce o uložení nedozvěděl. V § 45 odst. 4 větě druhé je již upraveno pouze nepovinné informativní doručení listiny, se kterým nejsou spojeny účinky doručení. Městský soud poukázal na to, že likvidátor byl již dva a půl roku před zahájením likvidace ředitelem žalobce. Neměl by proto mít problém s přístupem do sídla žalobce a převzetím písemností. Žalovaný sice při doručování likvidátorovi nesdělil, že rozhodnutí již považuje za doručené fikcí, nicméně tento nedostatek nelze považovat za vadu znemožňující doručení fikcí. Takový postup by sice jistě pomohl lepší informovanosti, nicméně na dodatečné informativní doručení není právní nárok a fikce doručení by nastala, i kdyby k informativnímu doručení nedošlo vůbec.

II. Obsah kasační stížnosti

[7] Proti tomuto usnesení městského soudu podal žalobce (dále „stěžovatel“) kasační stížnost. Nesouhlasí se závěrem, dle kterého lze považovat rozhodnutí žalovaného za doručené fikcí dne 7. 1. 2019. Městským soudem odkazované usnesení Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 3961/14 ze dne 8. 12. 2015 se týkalo pouze doručování podle soudního řádu správního. Doručení rozhodnutí žalovaného je potřeba posuzovat podle pravidel upravených v daňovém řádu. K tomu stěžovatel odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 6. 2010, čj. 7 Afs 48/2010-65. Na základě § 24 odst. 2 daňového řádu ve spojení s § 193 občanského zákoníku lze dovodit, že žalovaný měl rozhodnutí doručovat likvidátorovi, nikoliv do sídla stěžovatele. To zvláště v situaci, kdy správce daně komunikoval v průběhu řízení výlučně s likvidátorem. Ostatně i poté, co se rozhodnutí žalovanému vrátilo jako nedoručitelné v sídle stěžovatele, jej zaslal také likvidátorovi. Stěžovatel si je vědom konstantní judikatury, ze které plyne, že i doručení nesprávné osobě není na vadu, jestliže se osoba, které mělo být správně doručeno, s obsahem doručované listiny prokazatelně seznámila. V dané věci se však likvidátor s rozhodnutím seznámil až 15. 1. 2019, přičemž právě až doručení likvidátorovi bylo rozhodné pro běh lhůty k podání žaloby. Městský soud se měl rovněž zabývat rozdíly mezi režimy doručování do vlastních rukou zástupci ve smyslu § 40 a 41 daňového řádu. Na podporu uvedené argumentace odkázal stěžovatel na odbornou literaturu, usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2003, čj. 5 A 122/2002-41 a rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 30. 11. 2012, čj. 7 Ca 156/2009-44.

[8] Městský soud se nezabýval ani vlivem zániku zastoupení stěžovatele v důsledku pozastavení výkonu advokacie Mgr. Lence Novákové, jejíž plná moc k zastupování

byla předložena správci daně. Jestliže zastupování zaniklo bez vůle a vědomí stěžovatele, měl jej žalovaný vyzvat k doložení platné plné moci.

[9] Stěžovatel dále namítá, že rozhodnutí žalovaného nemohlo být platně doručeno fikcí. Dle nálezu Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 92/01 ze dne 1. 10. 2002 je institut právní fikce výjimečný a k naplnění jeho účelu může dojít pouze v případě respektování všech zákonem stanovených podmínek, které jsou s ní spojeny. Žalovaný v nyní posuzované věci rozhodnutí likvidátorovi doručil 15. 1. 2019, aniž by jej upozornil na to, že jej považuje za doručené fikcí již 7. 1. 2019. Stěžovatel proto považoval rozhodnutí za doručené 15. 1. 2019 a byl přesvědčen o včasnosti podané žaloby. Městský soud opomenutí žalovaného bagatelizoval. Jestliže žalovaný doručoval rozhodnutí likvidátorovi podle § 45 odst. 4 daňového řádu, bylo jeho povinností jej poučit a informovat o způsobu a datu doručení. Postup žalovaného stěžovatele postavil do právní nejistoty v situaci, kdy má okamžik doručení závažné právní následky pro běh žalobní lhůty. Fikce doručení proto neměla být uplatněna. K tomu odkázal na nálezy Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 2637/08 ze dne 30. 4. 2009. Právní fikce byla uplatněna nesprávně také z důvodu, že podle § 40 písm. b) daňového řádu bylo doručováno do vlastních rukou. Nikoliv však do vlastních rukou stěžovatele, ale likvidátora dle § 24 odst. 2 daňového řádu ve spojení s § 193 občanského zákoníku. Fikce se proto nemohla uplatnit ani z důvodu nesprávné osoby adresáta. K tomu stěžovatel odkázal na judikaturu, dle níž se fikce neuplatní, jestliže správní orgán nedoručoval písemnost do datové schránky, ačkoliv ji měl adresát zřízenou. Datovou schránku měl zřízenou také likvidátor, a proto do ní měl žalovaný rozhodnutí doručit. Zřízením datové schránky totiž adresátovi zanikla jeho povinnost kontrolovat poštu na adrese sídla stěžovatele. Pro úplnost stěžovatel poukázal na to, že prostřednictvím likvidátora podával i žalobu, kterou městský soud bez výhrad projednal.

[10] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl, aby ji Nejvyšší správní soud zamítl. Plně se ztotožnil se závěry městského soudu. Pozastavil se nad tím, že stěžovatel v kasační stížnosti pouze opakuje argumenty, které uplatnil již v žalobě a s nimiž se městský soud rozsáhle vypořádal. Žalovaný si byl vědom toho, že advokátce stěžovatele byl pozastaven výkon advokacie. Postupoval proto v souladu s § 2 a § 9a odst. 1 písm. a) zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii (dále jen „zákon o advokacii“), a písemnosti určené stěžovateli jí nedoručoval. V takové situaci žalovanému žádný zákon neukládá, aby stěžovatele vyzval k doložení jiné plné moci. Ostatně pokud by tomu tak bylo, pozbyla by významu stěžovatelova argumentace, dle níž měl žalovaný doručovat likvidátorovi. Žalovaný setrval na tom, že rozhodnutí správně a v souladu s § 45 odst. 1 daňového řádu doručoval do sídla stěžovatele. Likvidátor není zástupce stěžovatele, a proto nelze aplikovat § 41 odst. 1 daňového řádu. Skutečnost, že následně žalovaný rozhodnutí dle § 45 odst. 4 doručil i likvidátorovi, nemá žádný vliv na předchozí doručení fikcí v situaci, kdy byly všechny podmínky pro doručení fikcí splněny. Žalovanému nelze klást k tíži, že po doručení fikcí doručil rozhodnutí také likvidátorovi, čímž mu umožnil se s rozhodnutím seznámit. Souhlasí s městským soudem, že by sice bylo vhodnější stěžovatele upozornit na odlišný okamžik doručení, nicméně doručování likvidátorovi bylo pouze fakultativní a nejsou s ním spojeny žádné právní účinky.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

pokračování

[11] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v mezích rozsahu kasační stížnosti a v ní uplatněných důvodů. *Neshledal přitom vady, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).*

[12] Kasační stížnost není důvodná.

[13] Stěžovatel kasační stížnost podal z důvodu dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. a uplatnil kasační námitky, v nichž zpochybňuje doručování rozhodnutí žalovaného do jeho sídla namísto doručování likvidátorovi. Namítá, že nemohlo dojít k doručení rozhodnutí na základě fikce doručení.

[14] Relevantní právní úpravu pro nyní posuzovanou věc představuje § 24 odst. 2 daňového řádu, dle kterého je *„jménem právnické osoby oprávněn při správě daní jednat její statutární orgán, nebo ten, kdo prokáže, že je oprávněn jejím jménem podle jiného právního předpisu jednat“*. Podle § 45 odst. 1 věty první daňového řádu se právnické osobě doručuje na adresu jejího sídla. Podle § 41 odst. 1 daňového řádu *„má-li osoba, které je písemnost doručována, zástupce, doručují se písemnosti pouze tomuto zástupci, a to v rozsahu jeho oprávnění k zastupování“*. Kdo je pro účely daňového řádu zástupcem, vyplývá z taxativního výčtu v § 25 daňového řádu. Je jím zákonný zástupce nebo opatrovník, ustanovený zástupce, zmocněnec, společný zmocněnec nebo společný zástupce.

[15] Napadený rozsudek městského soudu vychází z rozlišení osob oprávněných jednat za právnickou osobu na straně jedné a zástupce dané právnické osoby na straně druhé. Jádrem nosných důvodů napadeného usnesení představuje závěr, dle kterého likvidátor není zástupcem stěžovatele, nýbrž osobou, která je stejně jako statutární orgán oprávněna jednat za právnickou osobu. Ačkoliv stěžovatel podal poměrně podrobnou kasační stížnost, proti tomuto ústřednímu závěru napadeného rozsudku se výslovně nevymezuje a setrvává na podstatě své argumentace uplatněné již v řízení před městským soudem. Jeho kasační námitky tedy fakticky míří toliko do dílčích argumentačních závěrů městského soudu, aniž by současně přdestřel polemiku s výše nastíněným klíčovým závěrem městského soudu. Byť lze kasační stížnost i přes výše uvedené s ohledem na uplatněné důvody považovat za přípustnou (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 12. 2018, čj. 9 Afs 34/2018-33), podoba kasační argumentace nepochybně musí mít svůj odraz i ve způsobu a míře přezkumu napadeného usnesení ze strany Nejvyššího správního soudu.

[16] Jestliže stěžovatel namítá, že pro posouzení otázky, komu měl žalovaný doručovat žalobou napadené rozhodnutí, je určující § 24 odst. 2 daňového řádu ve spojení s § 193 občanského zákoníku, Nejvyšší správní soud v tomto ohledu odkazuje na logickou a srozumitelnou argumentaci městského soudu, k níž se (jak již bylo výše uvedeno) stěžovatel výslovně nevymezil. Daná ustanovení toliko určují, kdo je osobou oprávněnou jednat za právnickou osobu. Skutečnost, že takovou osobou je likvidátor, ale městský soud nijak nezpochybňoval. Nezpochybňoval ani to, že je likvidátor oprávněn písemnost určenou právnické osobě v místě, kam bude doručována, převzít. Pro posouzení věci je však podstatná otázka, komu měl žalovaný dané rozhodnutí doručovat. Zde lze opět poukázat na podrobnou argumentaci městského soudu, podle níž stěžovatelem odkazovaná ustanovení na tuto otázku neposkytují žádnou odpověď, neboť neupravují způsob doručování. Z úpravy doručování obsažené v daňovém řádu plyne, že v případě, kdy má

právnícká osoba zástupce, se doručuje jejímu zástupci (§ 41 daňového řádu). Pokud zástupce nemá, doručují správní orgány písemnosti do sídla právnické osoby (§ 45 odst. 1 daňového řádu). Likvidátor zástupcem právnické osoby, jak jej chápe daňový řád, není. To vyplývá zejm. z toho, že není uveden v definičním taxativním výčtu obsaženém v § 25 daňového řádu. Tento závěr potvrzuje také městským soudem obsáhle citovaná odborná literatura.

[17] Stěžovatel sice v kasační stížnosti v této souvislosti (byť okrajově) zmínil i to, že v průběhu správního řízení měl zástupkyni, kterou byla advokátka Mgr. Lenka Nováková. Mezi účastníky v dané věci nicméně není sporné, že této zástupkyni byl v průběhu řízení před správními orgány pozastaven výkon advokacie. Tvrdí-li stěžovatel, že se městský soud otázkou vlivu zániku zastoupení v důsledku pozastavení výkonu advokacie nezabýval, nelze mu v tomto přisvědčit, neboť odůvodnění nyní napadeného usnesení v rámci části věnované posouzení věci z dané skutečnosti výslovně vychází (viz bod 31. odůvodnění). Žádnou konkrétní argumentaci zpochybňující zánik zastoupení v důsledku pozastavení výkonu advokacie shora označené advokátky stěžovatel nenabízí. Namítá-li stěžovatel v návaznosti na výše uvedené i to, že jej měl v dané situaci žalovaný vyzvat k doložení platné plné moci, lze připomenout, že plná moc je jednostranným právním úkonem zmocnitele, kterým zmocnitel potvrzuje a zmocněnec prokazuje existenci smluvního zastoupení. Plná moc má tedy pouze deklaratorní povahu (srov. § 33 odst. 1 správního řádu). Obvykle nemůže být úkolem správního orgánu z vlastní iniciativy ověřovat v průběhu řízení existenci smluvního zastoupení či zjišťovat konkrétní podmínky takového zastoupení, a to tím spíše, že v nyní projednávané věci řízení před žalovaným není dáno povinné zastoupení. Je především na daňovém subjektu, případně na jeho novém zmocněnci (je-li takový), aby o změnách týkajících se zastoupení správní orgány informoval. S ohledem na výše uvedené tedy ani související kasační argumentace stěžovatele týkající se zastoupení uvedenou advokátkou nemůže být důvodná.

[18] Dále je třeba zdůraznit, že městský soud nijak nezpochybnil ani to, že by pro posouzení věci byla relevantní právní úprava obsažená v daňovém úřadu. Pouze na závěr do podrobného odůvodnění napadeného usnesení včlenil (jeho slovy „*pro úplnost*“) také srovnání s pravidly, která jsou obsažena v soudním řádu správním, a poukázal na to, že ani v soudním řízení správním není likvidátor vnímán jako „procesní zástupce“, ale jako osoba oprávněna jednat za korporaci. Současně také uvedl konkrétní důvody (obdobnost § 33 odst. 4 s. ř. s. a § 24 odst. 2 daňového řádu), kvůli kterým je judikatura týkající se soudního řízení relevantní i pro nyní posuzovanou věc. Z odůvodnění napadeného usnesení je však zřejmé, že městský soud primárně vycházel z úpravy obsažené v daňovém řádu. Pokud vedle toho provedl srovnání a poukázal na to, že jeho výklad daňového řádu je totožný s výkladem obdobného ustanovení jiného procesního předpisu, nelze takovému postupu z hlediska zákonnosti nic vytknout. Ba naopak lze výklad vypořádávající se také s nazíráním jiných předpisů či právních odvětví na obdobný či totožný právní institut nanejvýš kvitovat, neboť právní řád, založený na principech jednoty, racionality a vnitřní obsahové bezrozpornosti, s sebou nutně přináší imperativ stejného náhledu na srovnatelné právní instituty, byť upravené v rozdílných právních předpisech či dokonce odvětvích (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 10. 2005, čj. 2 Afs 81/2005-54, č. 791/2006 Sb. NSS).

pokračování

[19] Pro posouzení věci není relevantní ani odkaz stěžovatele na odbornou literaturu týkající se důsledků vstupu právnické osoby do likvidace. Je nutno opětovně zdůraznit, že městský soud v napadeném rozsudku nepopřel, že vstupem právnické osoby dochází k přechodu působnosti statutárního orgánu na likvidátora. Jak již bylo výše uvedeno, napadené usnesení vychází z toho, že otázka jednání za právnickou osobu není totožná s tím, komu má správní orgán doručovat písemnosti týkající se právnické osoby. Přenositelné nejsou ani závěry stěžovatelem citovaného usnesení Nejvyššího správního soudu sp. zn. 5 A 122/2002. Dané usnesení, které dovodilo povinnost správních orgánů doručovat rozhodnutí týkající se právnické osoby jejímu likvidátorovi, vycházelo z § 25 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., správní řád, dle kterého byly písemnosti doručovány „*do vlastních rukou, tomu, kdo je oprávněn za orgán nebo organizaci jednat*“. Totéž platí pro stěžovatelem odkazovaný rozsudek Městského soudu sp. zn. 7 Ca 156/2009, vycházející z § 26d odst. 5 zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění. Úprava obsažená v daňovém řádu obdobné ustanovení neobsahuje. Stanoví naopak pravidlo, dle něž jsou písemnosti doručovány do sídla dané právnické osoby. Na posouzení věci nemá rovněž vliv to, zda žalovaný v průběhu správního řízení jednal výlučně s likvidátorem. Městský soud totiž nepochybně, že likvidátor je osobou oprávněnou za stěžovatele jednat. V podrobnostech lze opět odkázat na příslušné odůvodnění městského soudu v bodě 40. napadeného usnesení. Stěžovatelův požadavek na doručování rozhodnutí na adresu či do datové schránky likvidátora nemá v zákoně žádnou oporu. Jak příslušně podotkl městský soud, likvidátor je v obdobné pozici jako statutární orgán. Je oprávněn převzít písemnost doručovanou právnické osobě, avšak z toho automaticky neplyne, že by snad daná písemnost měla být doručována do datové schránky statutárního orgánu či na jeho osobní adresu.

[20] Teprve po doručení rozhodnutí na adresu v sídle žalovaného (byť fikcí podle § 47 odst. 2 daňového řádu), mohlo být doručeno také likvidátorovi postupem podle § 45 odst. 4 věty druhé daňového řádu. Toto doručení však nemá žádný vliv na uplatnění fikce. Dokonce takové doručení ani není zákonnou povinností správce daně, což plyne z textu daného ustanovení („*písemnost, která nebyla vyzvednuta ve stanovené lhůtě, může správce daně doručit na adresu místa pobytu fyzické osoby oprávněné jednat jménem této právnické osoby podle § 24 odst. 2, pokud je mu adresa jejího místa pobytu známa*“). Jestliže při tomto (svoji povahou informativním) doručení rozhodnutí likvidátorovi žalovaný neupozornil na skutečnost, že rozhodnutí považuje za doručené k jinému datu, shoduje se Nejvyšší správní soud s městským soudem, že by uvedení takových doprovodných informací jistě pomohlo lepší informovanosti likvidátora. I kdyby však žalovaný rozhodnutí podle § 45 odst. 4 daňového řádu nedoručil likvidátorovi vůbec, na účinky doručení fikcí a zákonnost postupu žalovaného (včasnost žaloby) by to nemělo žádný vliv. Nejvyšší správní soud se v této souvislosti nemohl ztotožnit ani s argumentací stěžovatele odvolávající se na ochranu právní jistoty. Jak bylo výše podrobněji odůvodněno, v posuzované věci je nepochybné, kdy bylo stěžovateli v souladu se zákonem doručeno rozhodnutí žalovaného a od jakého data začala běžet lhůta pro podání žaloby. Ve věci nebyl dán ani souběh doručování stěžovateli a jeho likvidátorovi, který by mohl vnést do posouzení dané otázky jakoukoli nejistotu. Kroky žalovaného při doručování na sebe logicky a časově navazovaly. Je to naopak institut fikce doručení, který v zákonem striktně vymezených případech napomáhá dosažení právní jistoty jako jednoho z hlavních ústavních postulátů v podmínkách právního státu (srov. nálezy sp. zn. II. ÚS 92/01 ze dne 1. 10. 2012). Lze ještě dodat, že

pokud stěžovatel zásilky doručované v souladu se zákonem na adresu jeho sídla nepřebíral a ani nevyužil jiné možnosti doručování (zřízení datové schránky, sdělení jiné doručovací adresy), podílel se sám na vzniku rizika, že mu případně některá písemnost nebude fyzicky doručena, což je však jeho odpovědnost (obdobně viz nález Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 272/13 ze dne 11. 6. 2013 nebo usnesení sp. zn. I. ÚS 947/19 ze dne 23. 4. 2019). Zbývá dodat, že stěžovatel i v této části kasační stížnosti v zásadě pouze zopakoval svou argumentaci uplatněnou již v řízení před městským soudem, aniž by podrobněji reflektoval podstatu závěrů napadeného usnesení. Ani v tomto ohledu tedy kasační stížnost nemůže být důvodná.

IV. Závěr a náklady řízení

[21] Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené shledal stěžovatelem uplatněné námitky nedůvodnými, a kasační stížnost proto dle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[22] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, a právo na náhradu nákladů řízení proto nemá. Žalovanému, který měl ve věci úspěch, nevznikly náklady přesahující rámec nákladů jeho běžné úřední činnosti, proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 23. července 2020

Milan Podhrázký
předseda senátu